

Big is Beautiful?

E. Bowles

Schaalvergroting is het gesprek van de dag in microbiologisch Nederland. Volgens sommigen heeft Nederland maar vijf microbiologische laboratoria nodig. Diagnostiek moet goedkoper en sneller. Zal het ook lukken om de kwaliteit beter te krijgen? Of op zijn minst te zorgen dat die niet slechter wordt? En hoe ziet infectiepreventie eruit als de diagnostiek wordt gedaan in een laboratorium ver weg van de kliniek?

Een enkele keer vind je een onverwachte MRSA in een klinische kweek van een patiënt die al weken in het ziekenhuis ligt, die op vier verschillende afdelingen is verpleegd, die tweemaal is geopereerd en ook nog een paar nachtjes op IC heeft doorgebracht. Eenieder die zich weleens met contactonderzoeken heeft beziggehouden, voelt bij zo'n verhaal de hoofdpijn al opkomen.

In de loop van een aantal maanden hadden we in ons ziekenhuis een paar van zulke patiënten. De Deskundigen Infectie Preventie (DIP's) gingen aan de slag om alle contacten te traceren en de thuissituatie in kaart te brengen. Het viel op dat de contactonderzoeken steeds naar verpleeghuizen leidden. In onze regio zijn een heleboel verpleeghuizen, en steeds ging het om een ander huis.

Zo'n verpleeghuis werd op de hoogte gesteld. Het startte in overleg met ons en de GGD een contactonderzoek en de dragers werden door de verpleeghuisarts al dan niet behandeld. Enkele bewoners en medewerkers doken meerdere malen op in contactonderzoeken van verschillende indexpatiënten in verschillende verpleeghuizen.

De Nederlandse verpleeghuizen zijn al jaren geleden de weg van schaalvergroting ingeslagen. Vele zelfstandige verpleeg- en verzorgingshuizen zijn inmiddels gezamenlijk ondergebracht in zorggroepen met gedeeld management. Dat scheelt een boel bestuurders, directeuren en managers. Bovendien kunnen personeel en bewoners makkelijk tussen de verschillende locaties heen en weer geschoven worden. Handig om flexibel te zijn in tijden van economische recessie.

Maar wat gebeurt er als er een uitbraak is die zich over verschillende locaties uitstrekt? Wie coördineert het contactonderzoek? Wie zorgt ervoor dat de medewerker die op de ene locatie MRSA heeft opgelopen niet gewoon op de andere locatie weer aan het werk gaat? Wie zorgt dat de bewoners gedecontamineerd worden? En de medewerkers? Wie houdt de contactlijst bij? Wat is de rol van de GGD hierin?

Gaandeweg werd ons duidelijk dat bij het management van de verpleeghuizen de coördinatie en het overzicht ontbrak.

In een groot overleg waarbij het management van de zorggroep, de GGD en onze afdeling Medische Microbiologie en Infectiepreventie aanwezig waren hebben we de omvang van het probleem geschetst.

De zorggroep was onder de indruk en heeft de kwestie zeer voortvarend opgepakt. Ze hebben een extern infectiepreventiebureau ingeschakeld om het probleem in kaart te brengen en de verschillende locaties één voor één schoon te verklaren.

In de tussentijd hebben wij als afdeling Microbiologie en Infectiepreventie in overleg met de ziekenhuisdirectie en de Raad van Bestuur besloten het ziekenhuis te behoeden voor nog meer tijd- en geldverslindende contactonderzoeken. Sinds enkele weken worden alle verpleeghuisbewoners die worden opgenomen aan de poort gescreend op MRSA en ESBL. In de paar weken dat we dat nu doen, hebben we al drie contactonderzoeken moeten starten. Door ons nieuwe beleid komen we er nu al binnen één of enkele dagen na opname achter, zodat de omvang van het contactonderzoek – en daarmee de mate van hoofdpijn – beperkt kan blijven.

Hoe zal dit straks gaan als er nog maar vijf microbiologische laboratoria in Nederland zijn? Wie signaleert dan dat er ergens misschien een probleem is? Wie houdt het overzicht van de contactonderzoeken? Hoe geeft de arts-microbioloog op afstand functioneel leiding aan de infectiepreventie, zoals in ons beroepsprofiel staat?

Big kan Beautiful zijn, als er maar oog blijft voor korte lijnen.

De Transmissieroute wordt voortgezet door Maarten Scholing, arts-microbioloog in het Onze Lieve Vrouwen Gasthuis in Amsterdam.

Correspondentieadres: E.C. Bowles, arts-microbioloog, Gele Ziekenhuizen, Apeldoorn en Zutphen, e-mail: e.bowles@gele.nl